

energi för nästa generation

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)

Ert dnr KN2026/01175

Svensk Bioenergi¹, Svebio, är en branschorganisation med drygt 250 företag, organisationer och personer som är verksamma inom bioenergibranschen i Sverige.

Svebio tackar för möjligheten att lämna synpunkter på SOU 2026:33 Vägen mot utfasning (nedan kallad Styrmedelsutredningen).

Svebios synpunkter i sammanfattning:

Svebio tillstyrker huvudinriktningen i betänkandet *Vägen mot utfasning – Styrmedel för ett fossilfritt samhälle* (SOU 2026:33). Svebio bedömer att huvuddelen av förslagen är väl avvägda, grundligt beredda och sammantaget balanserade. Det är angeläget att förslagen i dessa delar genomförs skyndsamt för att stärka Sveriges förutsättningar att nå de beslutade klimatmålen och samtidigt öka samhällets resiliens.

En central utgångspunkt för Svebio är att styrmedlen inte bara ska bidra till lägre utsläpp från användningen av drivmedel, utan också skapa förutsättningar för att bygga upp en konkurrenskraftig svensk produktion som stärker försörjningstryggheten och minskar beroendet av importerade fossila bränslen.

Utredningens viktigaste bidrag till bioenergins utveckling är att skapa förutsättningar för en långsiktigt ökad efterfrågan på biodrivmedel och stärka incitamenten för användning av avancerade biobränslen. För att dessa förutsättningar även ska bidra till att utveckla och stärka den svenska bioenergibranschen krävs dock långsiktiga och förutsägbara investeringsvillkor samt riktade styrmedel som främjar inhemsk produktion. En viktig del i detta är att öka uttaget av hållbar biomassa ur skogen, något som idag är omgärdat av en del osäkerhetsfaktorer kring bl.a. EU:s hållbarhetskriterier inom ramen för

¹ Nytt namn antaget vid årsmöte i april 2025.

energi för nästa generation

hållbarhetsdirektivet (RED) samt nationell tillämpning av dessa regelverk. Till detta finns även ett behov av förbättrad logistik och metodutveckling kring försörjning av biomassa från skogen.

I övrigt anser Svebio att;

- Vi delar utredningens slutsats att förnybara biodrivmedel i kombination med elektrifiering är centrala delar av omställningen.
- Vi bejakar att styrmedel bör utformas teknikneutralt och baseras på faktisk klimat- och systemnytta.
- Fjärrvärme, kraftvärme, återvunnen energi och hållbara biobränslen inte bör missgynnas av framtida regelverk.
- Höginblandade förnybara drivmedel, såsom HVO100, bör även fortsatt undantas från reduktionsplikten.
- Ska pumplagen avskaffas måste alternativa lösningar tas fram så att biodrivmedelsdistributionen fungerar även på landsbygden.

Till detta efterlyser Svebio långsiktiga och förutsägbara villkor för alla fossilfria energislag. Vi anser att den fortsatta beredningen bör säkerställa att styrmedlen stärker ett robust, resurseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt energisystem.

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att föreslå styrmedel för att fasa ut fossila bränslen i de sektorer som omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR), så att Sverige kan nå både sina EU-åtaganden och målet om nettonollutsläpp senast 2045.

Utredningen anser att prispåslaget från EU:s utsläppshandelssystem, ETS 2, tillsammans med den föreslagna reduktionsplikten, sannolikt inte blir tillräckligt stort för att påskynda elektrifieringen i den takt som behövs. Därför föreslås även höjd beskattning av bensin och diesel.

Utredningen föreslår bland annat:

- Höjd reduktionsplikt med ett gemensamt krav för bensin och diesel på 21 procent 2028, 23 procent 2029 och 25 procent 2030.
- Högre skatt på fossila drivmedel. Bensin, diesel, naturgas och gasol för fordonsdrift får högre beskattning för att skapa ekonomiska incitament att minska användningen.
- Stärkta incitament för elektrifiering genom bland annat fortsatt stöd till eldrivna tunga fordon och arbetsmaskiner samt sänkt skatt på el.
- Förändrade fordonsstyrmedel, bland annat skärpt malus-beskattning.
- Förenklingar av regelverket, exempelvis avskaffande av pumplagen och successiv avveckling av svenska miljöklasser för bensin och diesel.

energi för nästa generation

En av utredningens övergripande slutsatser är att elektrifiering är den långsiktiga huvudlösningen, men att ökad användning av biodrivmedel behövs under omställningsperioden för att Sverige ska klara klimatmålen till 2030.

Svebios synpunkter

Svebio välkomnar att elektrifiering i kombination med ökad användning av förnybara biodrivmedel lyfts fram som centrala delar av omställningen för att nå Sveriges klimatmål.

Det är Svebios uppfattning att utsläppsminskningarna inte sker i den takt eller omfattning som krävs. Detta är särskilt tydligt inom transportsektorn, där utsläppen i Sverige i stället har ökat. Som utredningen konstaterar utgör utsläppen från inrikes vägtransporter och arbetsmaskiner den främsta kvarstående utmaningen för att Sverige ska nå sitt ESR-mål till 2030.

Det är avgörande att Sverige inför tydliga och långsiktiga styrmedel som säkerställer att både nationella klimatmål och gemensamma EU-åtaganden kan uppnås, samtidigt som näringslivets gröna omställning och konkurrenskraft stärks.

Samtidigt vill Svebio framhålla vikten av att framtida styrmedel utformas teknikneutralt och med utgångspunkt i uppnådd klimat- och systemnytta. Regelverk och ekonomiska incitament får inte missgynna resurseffektiva lösningar såsom fjärrvärme, kraftvärme, återvunnen energi och hållbara biobränslen. En effektiv klimatomställning förutsätter att samtliga fossilfria energislag ges likvärdiga och långsiktigt förutsägbara villkor.

Svebio delar utredningens uppfattning att ETS 2 är avsett att komplettera, inte ersätta, andra styrmedel såsom reduktionsplikten, EU:s utsläppskrav på fordon och stöd till laddinfrastruktur. Detta då det framtida priset på utsläppsrätter är osäkert. ETS 2 avser att prissätta det fossila kolinnehållet, medan en långsiktigt utformad reduktionsplikt kan skapa efterfrågan på förnybara biodrivmedel och ge investerare bättre förutsättningar att bygga ut svensk produktion. Det är två olika funktioner som behöver beaktas när styrmedlen utformas.

Utredningen föreslår vidare särskilda delkvoter för avancerade biodrivmedel. Enligt Svebio kan det gynna utvecklingen av drivmedel från exempelvis restprodukter och andra hållbara bioråvaror och bidra till att skapa en marknad för produktionsmetoder som ännu inte är fullt kommersialiserade.

Mot denna bakgrund tillstyrker Svebio huvudinriktningen i betänkandet. I den fortsatta beredningen bör emellertid särskild vikt läggas vid att säkerställa konkurrensneutralitet mellan olika fossilfria tekniker samt att styrmedlen bidrar till ett robust, resurseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt energisystem. Enligt Svebio behövs även analyser av behovet av särskilda investerings- eller produktionsstöd för att bygga ut svensk biodrivmedelsproduktion. Det finns exempelvis flera förslag i Bioekonomiutredningens delbetänkande Förnybart i tanken (SOU 2023:15), där åtgärder som främjar produktion av flytande biodrivmedel baserat på inhemska råvaror i Sverige föreslås. Bland annat

energi för nästa generation

föreslås stöd för produktion av biodrivmedel som även tar hänsyn till bevarandet av den biologiska mångfalden.

Nedan lämnas specifika synpunkter på de av utredningens förslag som är mest aktuella för bioenergin och Svebios medlemmar.

- **Beskattning av drivmedel och el**

Svebio delar utredningens bedömning att en höjning av beskattningen på fossila drivmedel är nödvändig för att Sverige ska kunna uppfylla EU:s klimatkrav och nå sina nationella klimatmål. En höjd skatt på bensen och diesel påskyndar elektrifieringen av transportsektorn och främjar övergången till förnybara drivmedel.

För att åstadkomma denna omställning krävs styrmedel som förändrar incitamenten för producenter, leverantörer och användare och som skapar bättre ekonomiska förutsättningar för biodrivmedel i förhållande till fossila alternativ. Målet bör vara att göra det mer kostnadseffektivt att producera, tillhandahålla och använda biodrivmedel.

Vidare bedömer Svebio att de föreslagna skattenivåerna, med en koldioxidskatt på 83 respektive 88 öre per liter och en energiskatt på 1,80 kronor per liter för bensen respektive diesel, är rimliga för att möjliggöra att nå ESR-målen. Sammantaget beräknas detta medföra en prisökning vid pump på cirka 3,30 kronor per liter. Förslaget innebär en återgång till den prisutveckling som präglade perioden 1993–2022.

Den senaste årens utveckling visar dock att drivmedelspriserna i hög grad påverkas av externa faktorer utöver beskattningen, särskilt krigen i Ukraina, Iran och Mellanöstern. Detta understryker vikten av att påskynda omställningen till inhemska energilag, såsom biodrivmedel, för att minska Sveriges sårbarhet för internationella prisförändringar och stärka vår energiförsörjning.

En annan viktig påverkande faktor är olika EU-regelverk och hur de implementeras i Sverige. Lagstiftning som RED, EUDR, NRL och LULUCF skärper hållbarhetskrav, markkriterier och kontrollsystem. Detta driver upp priserna på biomassa och ger upphov till ökade kostnader genom ökad administration och ökad osäkerhet. Samtidigt driver en större inhemsk produktion av biodrivmedel av inhemska råvaror upp priserna med dagens uttagsnivåer. Av detta skäl behöver det hållbara uttaget av skoglig biomassa öka. Potentialen till ett ökat uttag av skogliga restprodukter beror på flera faktorer och följer av utvecklingen i skogsbruket, skötselmetoder och hur skogsmarken brukas samt efterfrågan på råvara och träprodukter. Flera studier visar på att det finns potential att mer än fördubbla uttaget jämfört med dagens nivåer.

Svebio menar att det inte är rimligt att hållbara biodrivmedel som omfattas av reduktionsplikten beskattas på samma sätt som fossila drivmedel. Biodrivmedel spelar en central roll i klimatomställningen, och både produktion och användning behöver främjas och öka. Att behålla en beskattning som försämrar biodrivmedlens konkurrenskraft och driver upp kostnaderna motverkar

energi för nästa generation

därför omställningens syfte och riskerar att hämma utvecklingen av en hållbar svensk drivmedelsproduktion.

Svebio anser vidare att regeringen bör verka för att behålla en skattenedsättning för avancerade biodrivmedel efter 2030 inom ramen för EU:s statsstödsregler.

- **En höjd reduktionsplikt**

Svebio instämmer i bedömningen att reduktionsplikten är ett av de mest centrala styrmedlen för att nå de uppställda klimatmålen. Vi delar uppfattningen att reduktionsplikten bör höjas successivt och förutsägbart fram till 2045. Det bör samtidigt finnas en möjlighet att tillfälligt justera ned nivåerna om förändrade yttre omständigheter motiverar det. Vi bedömer att de föreslagna nivåerna på 21 procent år 2028, 23 procent år 2029 och 25 procent år 2030 är rimliga, med en fortsatt stegvis höjning under efterföljande år. En höjd reduktionsplikt bidrar samtidigt till flera andra viktiga samhällsnyttor, däribland minskad sårbarhet i drivmedelsförsörjningen och stärkta förutsättningar för inhemsk drivmedelsproduktion.

Däremot ställer vi oss tveksamma till utredningens slutsats att *”Biodrivmedlen kommer främst behöva produceras av importerade bioråvaror, då ny produktionskapacitet, baserad på inhemsk bioråvara, inte hinner komma på plats och sådan produktion inte heller har tillämpats i någon större skala ännu.”*

Ur ett kortare perspektiv kan denna slutsats vara riktig, men på längre sikt bör Sverige arbeta för att stärka förutsättningarna för inhemsk produktionskapacitet. Detta förutsätter att styrmedel och marknadsförutsättningar, såsom skatter, framgent utformas långsiktigt och gynnsamt. Detta skulle, enligt Svebio, stärka incitamenten för en ökad inhemsk produktion. Dessutom förekommer nu allt mer diskussioner inom EU om att skjuta fram förbudet för nya förbränningsmotorer från 2035, vilket skulle öka efterfrågan på biodrivmedel.

Som ovan anförts är det av största vikt att möjligheterna till ett ökat uttag av restprodukter från skogen förbättras. Till detta behöver synen på användning av grödbaserade biodrivmedel förändras inom EU. Grödbaserade biodrivmedel bör ses i ett bredare perspektiv där klimatnytta, europeisk produktion, energisäkerhet och strategisk autonomi behöver bedömas tillsammans.

Genom att bygga upp en storskalig inhemsk produktion av förnybara drivmedel kan landet minska sitt beroende av fossil råolja och därmed stärka sin motståndskraft mot försörjningsstörningar och internationella konflikter. Detta kan bland annat uppnås genom en successiv höjning av reduktionsplikten – i enlighet med betänkandets förslag – i kombination med riktade styrmedel och åtgärder som främjar investeringar i svensk drivmedelsproduktion.

När det gäller frågan om huruvida höginblandade förnybara drivmedel ska undantas från eller inkluderas i reduktionsplikten vill Svebio särskilt uppmärksamma att företag som idag frivilligt använder exempelvis HVO100 kan uppnå utsläppsminskningar utöver lagkraven. Om de volymer som dessa

energi för nästa generation

företag använder skulle räknas in i reduktionsplikten kan möjligheten att visa additionella utsläppsminskningar minska.

Detta är en central fråga för de aktörer som vill investera i och driva på omställningen genom marknadsbaserade initiativ. För dessa aktörer är det viktigt att kunna genomföra åtgärder som leder till ytterligare utsläppsminskningar utöver de reduktioner som redan följer av lagstiftningen samt att kunna synliggöra och tillgodoräkna sig dessa insatser.

- **Förändringar av pumplagen**

Styrmedelsutredningen föreslår att pumplagen (lagen (2005:1248) om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel) ska upphöra att gälla vid utgången av 2027. Det innebär att det inte längre skulle krävas att vissa drivmedelsförsäljare tillhandahåller förnybara drivmedel. Svebio avstyrker därför förslaget.

Om Sverige ska öka användningen av biodrivmedel och stärka den inhemska försörjningsberedskapen behöver det finnas en fungerande distributionsinfrastruktur i hela landet. Svebio efterfrågar därför en konsekvensanalys av hur ett avskaffande av pumplagen kan påverka tillgången till biodrivmedel, särskilt i glesbygd, och vilka alternativa styrmedel som ska säkerställa att drivmedlen faktiskt finns tillgängliga för konsumenterna.

Stockholm den 27 oktober 2026
SVENSK BIOENERGI

Lina Håkansdotter
VD

Kopia till
kn.kl@regeringskansliet.se

